

Bruxelles, den 26. november 2024
(OR. en)

15610/24

SOC 834
EMPL 570
COH 68
ANTIDISCRIM 157

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	Rådet
Vedr.:	Udkast til Rådets konklusioner om forbedring af adgangen til støttetjenester og beskæftigelsestjenester med henblik på at fremme social inklusion af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, ved at mindske territoriale uligheder – <i>Godkendelse</i>

1. Formandskabet har udarbejdet et udkast til Rådets konklusioner om "forbedring af adgangen til støttetjenester og beskæftigelsestjenester med henblik på at fremme social inklusion af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, ved at mindske territoriale uligheder".
2. Konklusionerne blev gennemgået af Socialgruppen den 2. september, 4. oktober og 4. november 2024.
3. Der er opnået principiel enighed om tekstudkastet, jf. bilaget til denne note.
4. De Faste Repræsentanternes Komité bekræftede enigheden om teksten på mødet den 22. november 2024.
5. Det henstilles til EPSCO-Rådet, at det godkender konklusionerne i bilaget til denne note.

**Udkast til Rådets konklusioner
om forbedring af adgangen til støttetjenester og beskæftigelsestjenester med henblik på at
fremme social inklusion af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder
romaer, ved at mindske territoriale uligheder**

**RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,
SOM ANERKENDER FØLGENDE:**

1. Respekt for den menneskelige værdighed, frihed og menneskerettighederne er grundlæggende værdier i Den Europæiske Union. EU er fast besluttet på at fjerne uligheder, bekæmpe fattigdom og social udstødelse, bekæmpe forskelsbehandling og styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed.
2. Den europæiske søjle for sociale rettigheder fremhæver bl.a., at alle har ret til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet (princip 1), til lige muligheder (princip 3) og til aktiv beskæftigelsesstøtte (princip 4). Desuden har børn ret til beskyttelse mod fattigdom og til prismæssigt overkommelige dagtilbud af høj kvalitet (princip 11). Sidstnævnte kan også bidrage til ligestilling mellem kvinder og mænd, hvilket skal sikres på alle områder (princip 2). Alle, som ikke har tilstrækkelige midler, har ret til passende mindsteindkomstydelse, som sikrer et værdigt liv i alle livets faser, og til effektiv adgang til varer og tjenester, der kan understøtte dette (princip 14), og alle har ret til rettidige, prismæssigt overkommelige, forebyggende og helbredende sundhedsydelser (princip 16). Søjlen henviser også til adgang til socialt boligbyggeri eller boligstøtte af høj kvalitet for dem, der har behov for det (princip 19) og adgang til væsentlige tjenesteydelser af høj kvalitet (princip 20).

3. I Rådets henstilling om romaernes ligestilling, integration og deltagelse, som Rådet vedtog i 2021, opfordres medlemsstaterne til at konsolidere bestræbelserne på effektivt at forhindre og bekæmpe social og økonomisk udelukkelse og årsagerne hertil og med henblik herpå følge en integreret tilgang. Ud over at forhindre og bekæmpe sigøjnerhad som en tværgående prioritet som led i bekæmpelsen af forskelsbehandling og segregering henstillede Rådet for alle sektorspecifikke mål, der er omfattet af henstillingen, såsom uddannelse, beskæftigelse, sundhedspleje, boliger og væsentlige ydelser, at medlemsstaterne sikrer reel lige adgang uden hindringer til disse ydelser. Rådet henstillede også, at medlemsstaterne tilskynder regionale og lokale myndigheder til at opstille eller ajourføre lokale handlings- eller indslusningsplaner samt de strategiske rammer herfor, og at disse indeholder foranstaltninger, basisscenarier og benchmarks, målbare målsætninger og tildeling af midler.
4. Kommissionen anbefaler i sine retningslinjer for planlægning og gennemførelse af nationale strategiske rammer for romaerne, at de nationale strategiske rammer for romaerne målretter interventionerne efter stedet for at sikre, at de tager hensyn til lokale forhold og kombinerer målretning mod territoriale henholdsvis sociale grupper i brede interventioner (f.eks. for at bekæmpe ekstrem fattigdom), og afhjælper den digitale udelukkelse af romaerne. Medlemsstaterne opfordres til at sikre, at sådanne interventioner når ud til romaerne. De indikatorer, der er nødvendige for overvågning, og som afspejler segregerede boliger, de geografiske aspekter af romaernes situation og adgang til tjenester og infrastruktur i forskellige områder, skal fortsat videreudvikles.
5. I Rådets henstilling fra 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti henstilles til medlemsstaterne, at de sikrer, at børn i nød har effektiv og, hvor det er relevant, gratis adgang til tjenester inden for dens anvendelsesområde. Med henblik herpå henstilles det til medlemsstaterne, at de følger en integreret og tværfaglig tilgang, når de tager fat på den territoriale dimension af social udstødelse under hensyntagen til de berørte børns særlige situation i bymæssige, landlige, fjerntliggende og ugunstigt stillede områder.

6. Rådets henstilling fra 2023 om udvikling af socialøkonomiske rammebetingelser fremhæver den sociale økonomis bidrag til social inklusion af dårligt stillede og underrepræsenterede grupper. Det henstilles til medlemsstaterne, at de iværksætter eller tilskynder til partnerskabsinitiativer, der inddrager socialøkonomiske enheder i udformningen og leveringen af aktive arbejdsmarkedspolitikker og personcentrerede sociale tjenester og plejetjenester.
7. Europa-Parlamentet understregede i sin beslutning, der blev vedtaget i 2022, at mange romaer i Europa stadig lever i fattigdom og social udstødelse, hvilket er et problem, der går hånd i hånd med territorial segregering og ulige adgang til tjenester. Det bemærkede, at mange romaer lever i socioøkonomisk ugunstigt stillede regioner, og opfordrede Kommissionen og medlemsstaterne til straks at tage hånd om situationen for romaer, der bor i bosættelser, på en omfattende og effektiv måde med hensigtsmæssige politikker og midler.
8. Rapporten fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Fremtiden for Social Beskyttelse og Velfærdsstaten i EU understreger betydningen af en inklusiv og retfærdig velfærdsstat og konstaterer bl.a., at digitalisering og teknologiske ændringer udgør både risici og muligheder, mens mangler inden for færdigheder og IT-adgang indebærer en risiko for stigende uligheder. Det fremgår endvidere af rapporten, at den teknologiske udvikling skaber muligheder for tilrettelæggelse af og effektivitet inden for social beskyttelse. Med dette in mente anbefaler gruppen på højt plan bl.a., at medlemsstaterne forbedrer leveringen af tjenester på lokalt plan og udnytter digitaliseringsmulighederne bedst muligt. Gruppen anbefaler også, at social inklusion og lige adgang til offentlig transport skal indgå i planlægningen af byer og landdistrikter og støttes af offentlige tilskud, idet der lægges særlig vægt på ugunstigt stillede områder.
9. Den Europæiske Union og dens medlemsstater gør en vedvarende indsats for at styrke den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed. EU sigter gennem sin samhørighedspolitik mod at formindske forskellene mellem de forskellige områders udviklingsniveauer, idet der lægges særlig vægt på landdistrikter, områder i en industriel overgangsproces og områder med alvorlige naturbetingede eller demografiske ulemper af permanent art. EU støtter gennemførelsen af de aftalte mål om at fremme territorial samhørighed og socioøkonomisk udvikling gennem finansiering fra samhørighedspolitikken med særligt fokus på mindre udviklede områder.

10. Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) er et vigtigt EU-finansieringsredskab til investering i beskæftigelse, uddannelse og færdigheder samt social inklusion. Den støtter bl.a. fremme af socioøkonomisk integration af marginaliserede samfund såsom romaer og tredjelandsstatsborgere, herunder migranter, og social integration af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder de socialt dårligst stillede personer og børn. Alle medlemsstater er forpligtet til at tildele mindst 25 % af deres midler fra Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) til fremme af social inklusion og mindst 3 % til foranstaltninger til støtte for de socialt dårligst stillede ved at afhjælpe materielle afsavn gennem fødevarebistand og/eller elementær materiel bistand og træffe ledsageforanstaltninger, der understøtter deres sociale inklusion, eller ved at fremme social integration af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Medlemsstater med et børnefattighedsniveau, der ligger over EU-gennemsnittet, skal tildele mindst 5 % af deres ESF+-midler til at tackle dette.
11. Samtidig med at Kommissionens niende samhørighedsrapport om økonomisk, social og territorial samhørighed, der blev offentliggjort i marts 2024, fremhæver de gode resultater af EU's samhørighedspolitik, navnlig med hensyn til fortsat opadgående konvergens i EU, påpeger den, at der stadig findes territoriale forskelle, som påvirker Europas samlede økonomiske og socioøkonomiske udvikling. Ikke alle regioner nyder godt af den samme vækstdynamik. Disse forskelle i de økonomiske tendenser afspejles delvis i arbejdsmarkeds- og uddannelsesmæssige forskelle, og på trods af den konvergens, der er konstateret i EU, er der stadig udfordringer såsom subnationale uligheder mellem store storbyområder og andre regioner, der halter bagefter, herunder regioner, der er fanget i en "udviklingsfælde". Rapporten påpeger også, at borgere i byområder har bedre adgang til uddannelse og sundhedstjenester. Storbyområderne koncentrerer menneskelig kapital, sikrer tjenester af høj kvalitet og tiltrækker derfor helt naturligt investeringer. Deres tiltrækningskraft kan dog også have store omkostninger: større trængsel, sociale udfordringer og boligudgifter, som kan underminere deres konkurrenceevne. Generelt kan territorial polarisering som følge af interne forskelle i den socioøkonomiske udvikling underminere medlemsstaternes og EU's konkurrenceevne samt vækstens bæredygtighed på lang sigt. En mere polycentrisk udviklingsmodel, der bygger på små og mellemstore byer og fremmer tilgængeligheden af offentlige tjenester i områder langt fra store bycentre, kan bidrage til at afhjælpe disse territoriale ubalancer.

12. I samme rapport påpeger Kommissionen også, at andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) mellem 2013 og 2019 faldt fra 35 % til 28 % i mindre udviklede regioner, mens den forblev uændret på 19 % i mere udviklede områder. AROPE-andelen i EU faldt mellem 2015 og 2019 og forblev uændret frem til 2022 i mindre byer, forstæder og tyndt befolkede områder. I de syv år frem til 2022 faldt denne andel med gennemsnitligt 2,4 procentpoint til 22 %, og faldet var særlig stort i landdistrikterne (4,3 procentpoint), og i visse medlemsstater var faldet endnu større (7,4 procentpoint).
13. Hvis der ikke gøres noget ved de demografiske udfordringer, kan de blive en langsigtet begrænsning for EU's konkurrenceevne og en voksende trussel mod samhørigheden på grund af risikoen for stadig større forskelle mellem og inden for regionerne. Disse udfordringer er mest akutte i fjertnliggende områder og landdistrikter og regioner, hvor udfordringerne med affolkning, en aldrende befolkning og et fald i arbejdsstyrken er mest udbredte. Et nødvendigt og effektivt skridt i bekæmpelsen af fattigdom og social udstødelse er således at mindske territoriale uligheder, herunder ved at forbedre adgangen til tjenester på lokalt plan, hvilket kan bidrage til EU's konkurrenceevne.
14. I 2022 havde 7,6 %¹ af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse i Den Europæiske Union ikke råd til en internetforbindelse sammenlignet med 2,4 % af EU's samlede befolkning², hvilket viser betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. I 2023 havde kun 56 % af de 16-74-årige i EU som minimum grundlæggende digitale færdigheder³. Også kløften mellem by og land er vigtig. I landdistrikterne kan adgangen til bredbåndsforbindelser og mobilnet være begrænset, af ringe kvalitet eller dyrere⁴. Samtidig påvirker det formelle uddannelsesniveau niveauet af digitale færdigheder. Kløften for så vidt angår grundlæggende digitale færdigheder mellem højtuddannede (80 %) og personer med ingen eller lav formel uddannelse (34 %) i EU var på 46 procentpoint⁵.

¹ Dette tal lå i 2021 på 8,4 %.

² Europa-Kommissionens rapport om adgang til væsentlige tjenester i EU, juni 2023 (foreligger ikke på dansk).

³ Eurostat, "Glossary: Digital Skills Indicator", august 2023 (foreligger ikke på dansk).

⁴ Europa-Kommissionens rapport om adgang til væsentlige tjenester i EU, juni 2023 (foreligger ikke på dansk).

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Skills_for_the_digital_age

15. Resultaterne af undersøgelsen om romaer fra 2021 fra EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) viser, at romaer i hele Europa lider store afsavn og er udsat for marginalisering, forskelsbehandling og social udstødelse. Andelen af romaer, der lever i husstande i risiko for fattigdom, varierer mellem de lande⁶, der er omfattet af undersøgelsen. Hele 80 % af romaerne er i risiko for fattigdom (AROP), og dette ændrede sig ikke mellem 2016 og 2021. I gennemsnit er AROP-tallet højest blandt romaer, der bor i byer (tætbefolkede områder, 87 %) og landdistrikter (tyndt befolkede områder, 83 %). I mindre byer og forstæder (middeltætbefolkede områder) er det 78 %. Undersøgelsens resultater viser, at flere romaer som minimum fuldfører en sekundæruddannelse på andet trin i byområder sammenlignet med landdistrikterne. Med hensyn til beskæftigelse var kun 43 % af romaerne i alderen 20-64 år i lønnet arbejde i de otte undersøgte EU-medlemsstater⁷, uanset om de boede i landdistrikter eller byområder.
16. I samme rapport har i gennemsnit 55 % af romaerne en internetforbindelse til personlig brug, når det er nødvendigt. Andelen falder til 47 % for romaer, der bor i landdistrikter, og stiger til 60 % for romaer i byer, mindre byer og forstæder. Forskellen er endnu større, når man sammenligner romaer, der bor i husstande i risiko for fattigdom (52 %), og romaer, der ikke gør (71 %). Kun 34 % af romaerne i landdistrikter har en computer sammenlignet med 43 % i byer og 42 % i mindre byer og forstæder.

⁶ Grækenland, Italien, Kroatien, Nordmakedonien, Portugal, Rumænien, Serbien, Spanien, Tjekkiet og Ungarn.

⁷ Grækenland, Italien, Kroatien, Portugal, Rumænien, Spanien, Tjekkiet og Ungarn.

17. Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse fremhæver de lokale og regionale myndigheders rolle med hensyn til at sikre lige adgang til væsentlige tjenester. Udtalelsen understreger de udfordringer, der er forbundet med levering af sociale tjenester, navnlig i fjerntliggende og underforsynede områder, på grund af forskelle i infrastruktur, digital adgang og kvalificeret personale samt finanspolitiske begrænsninger. Den slår til lyd for en omfattende regional udviklingsstrategi, der integrerer fattigdomsbekæmpelse, social inklusion, digitale færdigheder og livslang læring, samtidig med at der opfordres til målrettede investeringer i ugunstigt stillede områder. Desuden understreges bl.a. behovet for forbedrede modeller for levering af tjenester, øget grænseoverskridende samarbejde og betydningen af at modernisere digital infrastruktur og offentlige transporttjenester. Ud over denne udtalelse er konsekvensanalyser med territoriale aspekter såsom dem, der regelmæssigt udarbejdes af Det Europæiske Regionsudvalg, vigtige for at analysere og afbøde de potentielle asymmetriske virkninger af individuelle EU-foranstaltninger på tværs af EU's forskellige områder.

SOM UNDERSTREGER FØLGENDE:

18. På trods af den lille forbedring af situationen siden 2019 var omkring 95 millioner europæere fortsat truet af fattigdom eller social udstødelse i 2023, hvilket viser, at det vil kræve hurtigere fremskridt og en yderligere indsats inden udgangen af årtiet at nå det overordnede mål for 2030⁸ og de nationale mål for fattigdomsbekæmpelse. Selv om medlemsstaterne står over for forskellige udfordringer med hensyn til effektivt at imødekomme behovene hos personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, er fremme af social og territorial samhørighed og reduktion af territoriale uligheder en fælles indsats, der kan understøtte forfølgelsen af EU's mål for fattigdomsreduktion, konkurrenceevne og bæredygtig og inklusiv vækst.

⁸ Et af de overordnede EU 2030-mål i den europæiske søjle for sociale rettigheder er en nedbringelse på mindst 15 millioner af antallet af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, (hvoraf mindst 5 millioner bør være børn) sammenlignet med niveauet for 2019.

19. Medlemsstaterne har i henhold til deres nationale omstændigheder og inden for den bredere kontekst af deres respektive politikker for social inklusion og i overensstemmelse med EU's strategiske ramme for romaerne udarbejdet nationale strategiske rammer for romaer, der skal støtte romaer på syv centrale fokusområder: ligestilling, integration, deltagelse, uddannelse, beskæftigelse, sundhed og boliger. Selv om målet er fuld ligestilling, herunder bekæmpelse og forebyggelse af sigøjnerhad og forskelsbehandling, har Kommissionen foreslået minimumsmål for 2030, som kræver, at medlemsstaterne indfører tilstrækkelige politikker. Gennemførelsen og overvågningen af disse rammer kræver en yderligere indsats i tæt samarbejde med alle relevante interessenter.
20. Territoriale og sociale uligheder, herunder situationen for og den territoriale placering af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. I EU's tilgang til territorial udvikling lægges der i stigende grad vægt på værktøjer, der bygger på strategisk territorial planlægning og forskellige territoriale karakteristika, og på betydningen af lokale innovationer, og etableringen af partnerskaber er et stadig vigtigere aspekt. Med hensyn til praksis inden for regional udvikling og den effektive gennemførelse heraf i medlemsstaterne er der stadig mange uudnyttede muligheder.

21. Selv om Den Europæiske Union og dens medlemsstater gør en vedvarende indsats for at fremme den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed, kan der konstateres forskellige udfordringer og huller i konvergensen ikke blot mellem medlemsstater eller regioner, men også på subregionalt plan. Visse dele af kommuner (især i større byer) eller endda hele kommuner, såsom mindre landsbyer, kan blive områder med en høj andel af personer i risiko for at blive socialt udstødt. Disse ugunstigt stillede områder har ofte komplekse udfordringer såsom socioøkonomiske ulemper og forandringer, som kan forårsage høj arbejdsløshed. Ud over manglen på væsentlige tjenester⁹ er tilgængeligheden af støttetjenester af høj kvalitet¹⁰ og beskæftigelsestjenester, der spiller en rolle for social inklusion og bidrager til social samhørighed, også en karakteristisk udfordring. Personer, der er ramt af fattigdom og forskellige former for udstødelse, segregering og forskelsbehandling, og som ofte tilhører mindretal, f.eks. romaer, eller har migrantbaggrund, bor ofte i ugunstigt stillede områder.
22. Fuld og aktiv deltagelse og inklusion af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, og foranstaltninger til bekæmpelse af forskelsbehandling, segregering og sigøjnerhad er afgørende for at sikre lige og effektiv adgang til støttetjenester af høj kvalitet og beskæftigelsestjenester.

⁹ I overensstemmelse med princip 20 i den europæiske søjle for sociale rettigheder omfatter de følgende tjenester: vand, sanitet, energi, transport, finansielle tjenesteydelser og digital kommunikation.

¹⁰ I overensstemmelse med Rådets henstilling af 30. januar 2023 om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion, forstås ved "støttetjenester" tjenester rettet mod specifikke behov hos personer, som ikke har tilstrækkelige midler, med henblik på at sikre, at de er i stand til at blive integreret i samfundet og, hvor det er relevant, på arbejdsmarkedet, herunder tjenester vedrørende social inklusion, f.eks. socialt arbejde, rådgivning, coaching, mentorordninger, psykologisk støtte, rehabiliteringsordninger og andre generelle støttetjenester, f.eks. førskoleundervisning og børnepasning, sundhedspleje, langtidspleje, uddannelse og boliger. [punkt (2), litra f)]

23. Universelle foranstaltninger suppleret med målrettede foranstaltninger skal sikre aktiv inklusion. Inklusive sociale netværk og infrastruktur- og servicenetværk på lokalt og regionalt plan, der sikrer effektiv og lige adgang for alle, kan støtte social samhørighed og inklusiv vækst. Desuden er tilgængeligheden og den prismæssige overkommelighed af transport afgørende for at få adgang til støttetjenester og beskæftigelsestjenester. En mere effektiv udnyttelse af ressourcerne på regionalt plan, styrkelse af lokale netværk, rådgivning og andre former for støtte er også vigtige faktorer med hensyn til at sikre udviklingens bæredygtighed og integrationen på subregionalt plan og i samfundet og at integrere social inklusion i regionale udviklinger. Disse foranstaltninger bør omfatte integration af et ligestillingsperspektiv.
24. Hastigheden af den digitale omstilling er blevet øget i forbindelse med globaliseringen og den teknologiske udvikling. Der kan være udfordringer forbundet med digitaliseringen, men den kan også give betydelige sociale og økonomiske fordele og indeholder muligheder for at forbedre adgangen til tilgængelige og prismæssigt overkommelige støttetjenester og beskæftigelsestjenester af høj kvalitet. Den hurtige digitale omstilling kan imidlertid føre til digital udelukkelse, idet enkeltpersoner, husholdninger, virksomheder og geografiske områder har forskellige niveauer af adgang til informations- og kommunikationsteknologi, herunder internettet. For at sikre social inklusion er det afgørende, at der træffes foranstaltninger til at tackle digital udelukkelse og støtte mennesker i nød under hensyntagen til deres digitale og sproglige færdigheder. Det er også vigtigt fortsat at sikre leveringen af ikkedigitale tjenester for at opfylde behovene hos personer, der møder hindringer i brugen af onlinetjenester. Det er også vigtigt at anerkende, at digitaliseringsforanstaltninger kan gøre det vanskeligere for mennesker i nød at få adgang til de tjenester, de har brug for.
25. Disse konklusioner bygger på tidligere arbejde og politiske tilsagn fra Rådet for Den Europæiske Union, Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet samt relevante interessenter på dette område, herunder de dokumenter, der er nævnt i bilaget.

26. noterer sig Kommissionens rapport om gennemførelsen af Rådets henstilling om romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse, som påpeger behovet for at styrke indsatsen for at gennemføre henstillingen under hensyntagen til Kommissionens resultater og dette sæt konklusioner.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL i overensstemmelse med deres nationale kompetencer og forhold

27. at fremme sammenhængen, effektiviteten og indarbejdelsen af deres regionale udviklingsstrategier og deres lokale og mikroregionale politikker for social inklusion med særlig vægt på personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, med det formål at sikre lige adgang til støttetjenester og beskæftigelsestjenester af høj kvalitet for alle, uanset hvor de bor, ved at:
- a. støtte udarbejdelsen og gennemførelsen af stedbaserede strategier eller handlingsplaner, herunder, hvor det er relevant, foranstaltninger til territorial indslusning, og fastholde eller opnå den nødvendige kapacitet og ekspertise til udvikling af disse strategier eller planer, f.eks. ved at udstede retningslinjer
 - b. sikre tilstrækkelig eller styrke eksisterende flerniveaustyring og veletablerede hørings- og deltagelsesmekanismer, der sætter dem, der arbejder på forskellige forvaltningsniveauer i alle relevante sektorer, i stand til at samarbejde om politikplanlægning, -gennemførelse og -evaluering samt til at koordinere og gensidigt styrke deres interventioner og tilpasse dem på grundlag af rettidige og pålidelige data af høj kvalitet opdelt efter køn og alder til de lokale/mikroregionale behov hos personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer. Interessenter såsom civilsamfundet, repræsentanter for personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, organisationer og eksperter, der arbejder for social inklusion, socialøkonomiske enheder og arbejdsmarkedets parter bør i overensstemmelse med deres rolle og autonomi, inddrages i høringsmekanismerne

- c. støtte det territoriale samarbejde mellem lokale myndigheder, kommuner og territoriale enheder (herunder, hvor det er relevant, i grænseoverskridende og tværnationale sammenhænge), således at udfordringerne i forbindelse med adgang til støttetjenester og beskæftigelsestjenester af høj kvalitet kan tackles gennem en mere effektiv udnyttelse af de tilgængelige ressourcer
- d. forbedre identificeringen og kortlægningen af ugunstigt stillede eller boligmæssigt segregerede områder (kommuner og/eller dele af kommuner), hvor en stor andel af befolkningen lever i fattigdom eller oplever social udstødelse. Dette kan f.eks. baseres på en passende blanding af sociale og økonomiske indikatorer opdelt efter køn og alder (f.eks. beskæftigelsesfrekvens, indkomstniveau, materielle afsavn, uddannelse, erhvervsuddannelse og færdigheder, sundhedspleje, bolig, transport eller, hvor det er relevant, indikatorer for personer med migrantbaggrund osv.)
- e. forbedre viden og ekspertise blandt tjenesteudbydernes relevante personale ved at øge bevidstheden og tilbyde uddannelse i ligebehandling og bekæmpelse af forskelsbehandling
- f. ved hjælp af eksisterende EU-midler og nationale midler støtte en integreret lokal/mikroregional udvikling, der reagerer på komplekse udfordringer i ugunstigt stillede eller geografisk segregerede områder
- g. rette fokus på de forskellige karakteristika ved landdistrikter og byområder og gøre endnu mere effektiv brug af de muligheder, der stilles til rådighed med eksisterende værktøjer såsom lokalsamfundsstyret planlægning eller social planlægning, herunder i forbindelse med udvikling, der tager sigte på social inklusion af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer
- h. gøre bedst mulig brug af al tilgængelig finansiering og samtidig sikre komplementaritet og integrerede tilgange samt resultaternes langsigtede bæredygtighed
- i. regelmæssigt overvåge og evaluere virkningen af den udvikling og de midler, der anvendes til social inklusion.

28. at være opmærksom på de territoriale aspekter ved at forbedre adgangen til støttetjenester og beskæftigelsestjenester af høj kvalitet og på at tackle territoriale uligheder, der hindrer social inklusion. Som et muligt middel til at nå dette mål kan medlemsstaterne:
- a. støtte integrerede foranstaltninger, der kombinerer udviklingen inden for beskæftigelse, social inklusion, boliger, sundheds- og langtidspleje og børnepasning og uddannelse for at imødekomme behovene hos personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, med særligt fokus på unge samt kvinder og, hvor det er relevant, personer med migrantbaggrund
 - b. anvende digital teknologi, herunder elektroniske offentlige tjenester, med henblik på at forbedre lige adgang. For at imødekomme behovene hos personer, der møder hindringer i brugen af onlinetjenester, fortsætte med at sikre et tilstrækkeligt udbud af ikkedigitale tjenester og tilgængeligheden af offentlig transport
 - c. støtte adgangen til digitale teknologier for personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, ved at udvikle infrastruktur, der skal forbedre internetforbindelser, og ved at træffe konkrete foranstaltninger til forbedring af digitale færdigheder og dermed mindske digital udstødelse
 - d. udnytte mulighederne ved digital teknologi til at mindske de ulemper, der er forbundet med færdigheder, navnlig i perifere og fjerntliggende områder og
 - e. inddrage den ikkeoffentlige sektor i udformningen og leveringen af tjenester til fremme af social inklusion.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE OG EUROPA-KOMMISSIONEN TIL I OVERENSSTEMMELSE MED DERES RESPEKTIVE BEFØJELSER

29. at sikre, at lokalsamfunds- og stedbaserede politikker fremmer regional udvikling og samtidig mindsker interne forskelle, herunder segregering i byerne og udstødelse, og støtter adgangen til relevante tjenester. Styrkelse af samarbejdet mellem relevante politikområder og mellem alle forvaltningsniveauer, sikring af integration af kønsaspektet og hensyntagen til de særlige behov hos personer, der bor i det samme ugunstigt stillede område (såsom behovene hos børn eller personer med handicap), er også centrale faktorer for at sikre, at aspekter vedrørende social inklusion afspejles og integreres i tilstrækkelig grad i regional-, landdistrikts- og byudviklingen.
30. at tilstræbe at følge en territorial tilgang og vurdere effektiviteten af udviklingen ud fra et territorielt perspektiv i nationale rapporter og EU-rapporter om og evalueringer af gennemførelsen af nationale strategiske rammer, herunder for at forbedre situationen for personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, herunder romaer, og deres adgang til tjenester.

OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN TIL

31. at overveje betydningen af at mindske territoriale uligheder i den nye handlingsplan for gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og i den kommende EU-strategi for bekæmpelse af fattigdom.
32. at overveje at revidere den frivillige europæiske kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser sammen med Udvalget for Social Beskyttelse og i den forbindelse overveje de sociale tjenesteydelsers potentiale til at mindske territoriale uligheder og brugen af digitalisering til at forbedre adgangen til støttetjenester og beskæftigelsestjenester af høj kvalitet.

**OPFORDRER UDVALGET FOR SOCIAL BESKYTTELSE OG
BESKÆFTIGELSE SUDVALGET TIL I OVERENSSTEMMELSE MED DERES
RESPEKTIVE BEFØJELSER**

33. at overveje gennemførligheden og merværdien af at forbedre EU's relevante sociale indikatorer for at støtte medlemsstaternes bestræbelser på at identificere ugunstigt stillede områder, forbedre adgangen til støttetjenester og beskæftigelsestjenester af høj kvalitet samt overvåge den udvikling, der er rettet mod ugunstigt stillede områder, samtidig med at der tages hensyn til eksisterende indikatorer og data opdelt efter køn og alder.
34. i samarbejde med Kommissionen at indlede og tilskynde til videndeling og udveksling af bedste praksis mellem medlemsstaterne på frivillig basis for så vidt angår identifikation, måling og håndtering af territoriale uligheder, herunder gennem lokale og stedbaserede strategier og handlingsplaner baseret på data og dokumentation af høj kvalitet med henblik på at støtte medlemsstaterne i deres nationale analytiske indsats.
-

Referencedokumenter

EU-institutionerne

- Den europæiske søjle for sociale rettigheder
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1226&langId=da>

EU-lovgivning

- Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EFT L 180 af 19.7.2000, s. 22)
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1057 af 24. juni 2021 om oprettelse af Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1296/2013 (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 21)

Rådet for Den Europæiske Union

- Henstilling af 12. marts 2021 om romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse (EUT C 93 af 19.3.2021, s. 1)
- Henstilling (EU) 2021/1004 af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti (EUT L 223 af 22.6.2021, s. 14)
- Henstilling af 30. januar 2023 om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion (EUT C 41 af 3.2.2023, s. 1)
- Henstilling af 27. november 2023 om udvikling af socialøkonomiske rammebetingelser (EUT C, C/2023/1344)
- Konklusioner om foranstaltninger til at sikre lige adgang for romaer til tilstrækkelige og ikke-segregerede boliger og til at sætte ind over for segregerede bosættelser (13517/23)

Europa-Parlamentet

- Europa-Parlamentets beslutning af 5. oktober 2022 om situationen for romaer, der bor i bosættelser i EU (2022/2662(RSP))

Europa-Kommissionen

- Europa-Kommissionens retningslinjer for planlægning og gennemførelse af nationale strategiske rammer for romaerne (COM(2020) 620 final)
- Ninth report on economic, social and territorial cohesion (niende rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed – foreligger ikke på dansk)

https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en

- Access to essential services: key challenges for the most vulnerable – report (rapport om adgang til væsentlige tjenester: centrale udfordringer for de mest sårbare – foreligger ikke på dansk)

https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10595&pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=eusocial_newsletter

- Territorial Agenda 2030 – A future for all places (den territoriale dagsorden for 2030: en fremtid for alle steder – foreligger ikke på dansk)

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2021/territorial-agenda-2030-a-future-for-all-places

- Meddelelse om udnyttelse af talent i Europas regioner (5252/23 + ADD1)

Regionsudvalget

- Udtalelse om afhjælpning af territoriale uligheder gennem forbedret adgang til sociale tjenester

- Territoriale konsekvensanalyser (TIA)

<https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/Territorial-Impact-Assessment.aspx>

Agenturet for Grundlæggende Rettigheder

- Roma survey 2021 (romaundersøgelse 2021 – foreligger ikke på dansk)

<https://fra.europa.eu/en/themes/roma>

- Equality in the EU 20 years on from the initial implementation of the equality directives (ligestilling i EU 20 år efter den første gennemførelse af ligestillingsdirektiverne – foreligger ikke på dansk)

<https://fra.europa.eu/en/publication/2021/fra-opinion-eu-equality-20-years>

- Fundamental Rights Report 2024 (rapport om grundlæggende rettigheder 2024 – foreligger ikke på dansk)

<https://fra.europa.eu/en/publication/2024/fundamental-rights-report-2024>

Andet

– Report of the High-Level Group on the future of social protection and of the welfare state in the EU (rapport fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Fremtiden for Social Beskyttelse og Velfærdsstaten i EU – foreligger ikke på dansk)

https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=88&eventsId=2057&furtherEvents=yes&pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=eusocial_newsletter